

MET DE KLEINTJES NAAR BUITEN

HET HEERLIJKE VOORSEIZOEN.

WIE 'T MAAR EVEN KAN VAN DE JONGE moedertjes, gaat het liefst in het voorseizoen met de kleintjes naar buiten. Dan is alles nog rustig; de kleine badplaatsen en het wijde strand, de pensionoorden, de wegen en de bosschen. De dagen zijn lang — als het moedertje de kleintjes naar bed heeft gebracht, schiet er voor haar ook nog eens een eigen pleziertje over. Ze kan een fietstochtje maken, of even naar de naburige stad wippen voor een verzetje.

En de natuur is op haar allerschoonst. Alles bloeit in één juichende weelde — De prunus en de wilde appel hebben het vreugdelied ingezet, het motief wordt overgenomen door de seringen, de gouden en blauwe regen, de brem en de sneeuwballen, en als de rozen aan de beurt komen, is het lied op zijn schoonst. de voorzomer op zijn hoogst.

Zoolang de moedertjes nog geen enkel kind op de Lagere School hebben, zoolang zijn ze wijs, als ze in den voortijd met de kindertjes uittrekken.

Doch als dan eenmaal de oudste het Rijk der Wetenschap is binnengegaan, dan zal het moedertje eens ervaren, hoe merkwaardig, hoe zielig eigenlijk onze vacantie regeling is. Als de bloesems en de bloemen uitgebloeid zijn; als de vogels zwijgen, als het groen zijn frischheid heeft verloren, als de heggen bestoft zijn en de fietspaden al hier en daar mul van zonnebrand — als de dagen merkbaar korten, de kastanjeblaren hun eerste bruine kanten al vertoonen en de lijsterbessen rood worden, dan komen de kinderen naar buiten.

Men moet zich in zijn lot schikken en gelukkig zijn; als men zijn kinderen de groote vreugde en het groote voordeel kan bereiden, naar buiten te gaan.

DICHT BIJ IS NET ZOO MOOI.....

Dan zijn er voor de moeders eenige raadgevingen op hun plaats. Die eigenlijk allen samengevat kunnen worden in die ééne raadgeving, die mijn dokter me placht te geven, als ik klaar stond om met de kindertjes af te trekken: „Denk er om, dat een zandhoop vlakbij uw huis net zoo mooi is als een op tien kilometer afstand!” Met andere woorden: „Oververmoei de kinderen niet, verg niet teveel van ze, denk vóór alles aan hun rust.”

Met kleine kinderen is een gemeubeld huis huren wel de aangewezen weg. Al is dat voor de moeder héél druk, ook al neemt ze personeel mee. Want al zijn de tijden voorbij, dat het personeel onmiddellijk opzei, als mevrouw met het onmogelijk plan aankwam om hen mee naar de bosschen of naar zee te nemen en hen in een vreemde keuken te laten werken — het personeel verdraagt de overgang toch het slechtste. Zoo eenzaam! Zoo niets geen afleiding! En daarom moet mevrouw evenzeer op den gemoedstoestand van haar personeel bedacht zijn als op die van haar kinderen. Er moeten uitjes voor het personeel gezocht worden, visite voor ontvangen worden, dat den geregelden loop der werkzaam-

heden verstoort — desnoods logé's voor gevraagd worden — alle posten op een rekening, waarvan de huisvrouw het kind is.

Het gemeubeld-huis-huren berooft de huisvrouw van elken schijn van vacantie, laat ik U uit onderfinding waarschuwen. Want U krijgt meer onverwacht bezoek dan in de heele overige rest van het jaar. Iedereen wil weten: hoe U zit.

En dan is er aan de kinderen buiten heel wat meer te „doen” dan ooit in de stad.

Daar is allereerst al: de voeding juist de voornaamste reden, waarom een gemeubeld-huis-huren voor gezinnen met kinderen zoo aangewezen is. De kinderen moeten eenvoudig toebereid eten-als-altijd krijgen, en Sofietje haar room, en Jantje zijn bruine boonen en Pietje zijn rhabarber en bananen volop, en Toosje haar drie bekers melk met in één een geklopt eitje — juist die voeding blijft toch altijd door groote zorgen baren. Want al houden we altijd door den raad van den dokter in onze gedachten: Pas op voor oververmoeidheid! — ze ráken tóch oververmoeid, door het vreemde, door het ál-te-heerlijke, dat altijd door tot genieten — ik zou zeggen: dwingt! En die oververmoeidheid wreekt zich allereerst en heftig op de spijsvertering.

HET VOEDINGS„PROBLEEM.”

Ze gunnen zich den tijd niet om te eten. En al houd je ze met geweld in de eetkamer op hun stoel, hun gedachten zijn er toch niet bij — ze willen den tuin in — Zóó iets ongelooflijk heerlijk toch ook: een diepe droge greppel, midden in den boschtuin — De hellingen ervan zijn met kort, hard gras begroeid, waartusschen een enkel struikje heide al paars kleurt — Je kunt er in de zon liggen en naar de toppen van de dennen kijken — Of je kan door een gat in de heg makkelijk in den wonderen tuin van je buurman komen, waar je hartelijk welkom bent bij zeven inboorlingen, broodmager allemaal, koffiebruin, levend op een groot grasveld, spelend in een laag dennenbosch en etend onder een afdak naast de keuken. Zóó iets fijns! Dan kan je toch niet op je stoel blijven zitten in de eetkamer, die moeder voorzichtig dicht houdt! En als ze óók in den tuin willen eten, dan denkt moeder eens aan de broodmagere zeven en ze snuift een beetje minachtend: „Dat zal me er dan ook eten naar zijn!” en ze blijft op haar stuk staan: eten in de eetkamer en je bord leeg. Stelt U zich nu deze kwellingen voor in een pension. Als moeder de kleine smakelijkheidjes aan de lunch wel lekker vindt, maar de kinderen er den neus voor optrekken. Als moeder de bloemkool weleens lust met saus, maar de kinderen ervan gruwen, om nog te zwijgen van de nootmuskaat. Als moeder de pudding roemt als mooi! wat hij dan ook is met zijn kleurtjes en saus — maar hoeveel voedingswaarde erin zou zitten? En de kleine gemeente zit ermee te zaniken op de bordjes — „Wat een rare pudding! Zou Mina die óók kunnen maken? Nou maar moeder — leer 't haar maar niet

— ik vin er niks an —” Daar gáát de pudding en moeder ligt 's nachts te piekeren hoe dat nu verder moet met het eten — Want zóó kan het niet dóór blijven gaan — En de pension-mevrouw kookt voor twee-en-twintig menschen, die kun je niet lastig vallen met de bloemkool zus, en de spinazie zoo, en liever gewone droge rijst met bessensap dan al die liflafjes toe — En eer mevrouw alles onthouden heeft van de room en de bruine boonen en de rhabarber, de bananen, de melk en het geklopte eitje! En eer moeder — alles betaald heeft!

Neen, neen, met kleine kinderen is men niet beter dan in eigen huishouding. Doch dan moet de moeder zich een vakantie vooruit of achterna prepareren. Want zooals ze gewoonlijk zes dagen in de week werkt en Zondags een beetje harder, zoo moet ze werken in de stad, in werkestijd, en buiten in de vakantie nog veel harder.

Toen mijn dokter zijn raad omtrent die zandhoop had gegeven, heeft hij toch nader gespecificeerd.

„Ja, ja, ze loopen allebei. En als een kievit. Zeker! Maar nu gaat tóch de wagen mee, op wandelingen, die tóch nooit ver mogen zijn. En de wagen gaat nog jaren mee. Een kind, dat teekenen van vermoeidheid vertoont, moet dadelijk kunnen gaan zitten en gereden worden.”

En toen ik bedenkelijk keek omdat ze 't immers reeds als „schande” ondergingen, rijden in den wagen, en het groot vonden staan, geen wagen meer bij ons, zei hij: „Koop dan een wagen die meteen een stuk speelgoed is —”

HET RIJ-VRAAGSTUK OPGELOST.

Dát was een idee. De „sportkarren” gingen toen net uit de mode. De „boerenkarren” kwamen erin. We kochten zoo'n lage, met gedraaide spijlen in de vier schuinstaande hekjes, een lange boom eraan waar je de wagen aan voorttrok en desnoods ook mee kon duwen. Zantvoortsche wagens noemde men ze toen. Doch in het bosch, over de naalden en door de dorre blaren wilden ze ook wel rijden. We lieten den wagen donkergroen schilderen, met wit en vuurrood georneerd. We legden er fleurige kussentjes in — 't was een pracht van een wagen! Jaren en jarenlang hebben we er plezier van gehad. Ze konden er allebei tegelijk gemakkelijk in. — Vaak trok de een en de ander luierde —

De kindertjes naar bed krijgen. Ja, dat is ook een heel probleem, in de vakantie buiten. Want de kindertjes denken als Van Eeden ééns:

Eens heb ik de dalende zonne gevraagd, te wachten! En dan komen de liedjes van verlangen — heele balladen van verlangen. — En die heerlijke gezegende zomertijd, waar we toch niet meer buiten kunnen en willen, heeft onze moeite weer met een uur verlengd, daar gaat niets van af.

Doch het lukte mij, en de juffrouw, of vaak ons allebei, ze tóch op een behoorlijk uur in de groote koele slaapkamer, schoon in hun heerlijk bed te krijgen. Ze hadden ieder een elektrischen schel onder 't bereik van hun handjes, die beneden afgang. Want dan kwamen de vrije uren voor Juffie en mij, en we ontweken naar 't zitje onder de linde achter in het bosch. Of een van ons ging nog eens

een paar uur uit. De bel konden we daar in 't bosch makkelijk hooren, maar er is nooit gebruik van gemaakt. En wij zeiden voldaan tegen elkaar: „ziezoo, die slapen.” Tot ik onlangs bij het opruimen van oude schriften een schrift vol teekeningen vond van huisjes en booten en kindertjes met harkvingers en daaronder geschreven:

„Geteekend in bed, maar was niet ziek. Kon niet slapen van het mooie weer.”

„Geteekend in de zomervacantie in bed. Zullen we eens gaan kijken, of ze lekker thee drinken?...” Ook daar kwam het nooit toe. Maar de rust is dus niet zoo volstrekt geweest als ik meende. En op papier en potlood zijn ze altijd dol geweest, zoodat ze dat in gansche quantiteiten altijd en overal bezaten. En dan nog opgetogen waren op hun verjaardag: alweer een cadeau; een mooi opschriftboek met een potlood — het derde dien dag.

Ondanks al ons best doen voor hun rust en hun voeding, beleefde ik toch vaak uren van moedeloosheid, waarin ik me afvroeg, of ik de kinderen niet de dupe liet worden van *onzen* wensch, den zomer buiten door te brengen.

VERWILDERING EN .... ONTWIKKELING.

Want ze werden mager als spichten, als „de lattenfamilie” zooals juffie het vroolijke zevental achter ons, smalend noemde. En ze kregen een zeker soort alertigheid, die ons maar half beviel. Zoo verschrikkelijk veel méér mans! Ook weleens kribbig — ze kibbelden wel samen, wat thuis eenvoudig niet bestónd. Ze hadden snibbige aanmerkingen op Juffie, die ze thuis adoreerden. Nooit zijn we van buiten thuisgekomen, of we vonden dat het hoog tijd werd — ze verwilderden, werden „boschkinderen” en daarbij vel over been. Zoodat ik me wel eens afvroeg, of ik maar niet eens een zomer rustig thuis zou blijven en kijken, of ze dan misschien „aan” zouden komen en of ze dan misschien de Septembermaand door zouden komen zonder ziek te zijn, wat bij de een steevast en bij de ander nogal eens voorkwam.

Maar, mocht ik al eens reden hebben om te twifelen aan het heil voor hun lichaam van het naar buiten gaan — voor hun geest was 't wonderbaarlijk. Ze ontwikkelden zich geestelijk met reuzenschreden daar buiten. En die alertigheid, die me maar half beviel, was de keerzijde van deze prachtige medaille, dat begreep ik heel goed.

Eens maakten we een natuurdrama mee in een dicht bosch. Mieren overrompelden een vlinder, vraten van hem, wat ze konden en slepten het stofelijk overschot weg. Ik wilde de kinderen weghalen van het plekje, waar zoo iets gruwelijks was te zien. Maar mijn dochter zei, (ze kon nog niet lezen): „Het hindert niets. Ik vind het goed. Het is een stoute vlinder. Die moet dood. Dat weten de mieren. Lieve mieren! Zijn portret hangt op het station.” En ze liet 't ons later zien. De plaat van 't Staatsboschbeheer, waar eenige schadelijke insekten zeer duidelijk op staan afgebeeld. Die daar in 't bosch, het was een nonvlinder geweest. Iemand moet het haar voorgelezen hebben, en ze had het goed onthouden. —

Ik bezit een makkelijk oriëntatievermogen, waar ik

